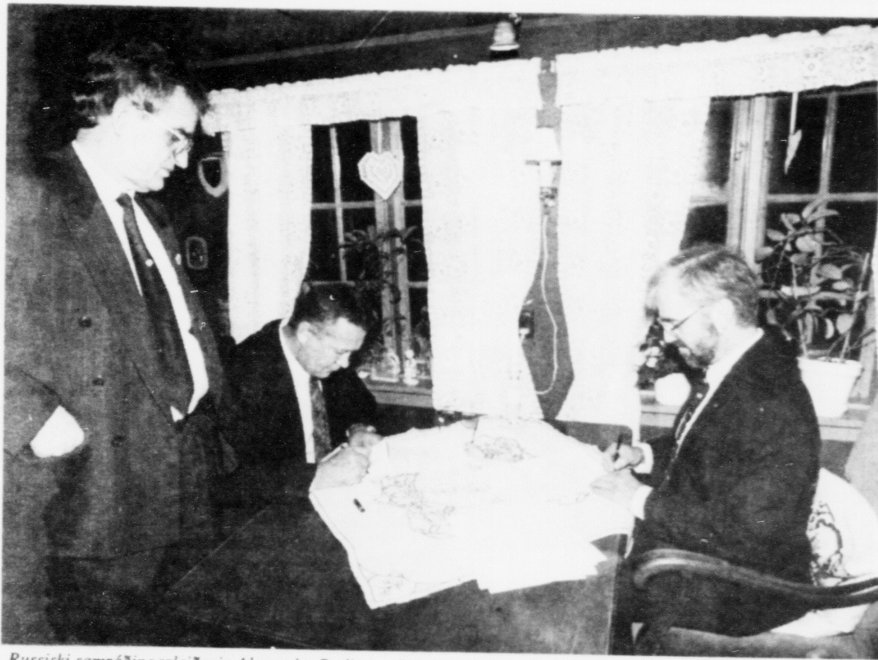

Russiski samráðingarleiðarin Alexander Rodin og fiskivinnustjórn Kjartan Hoydal skriva undir sáttmálan um fiskiveiðu millum Føroya og Russland. Hetta hendi í Kirkjubø mikukvöldið og landstýrismaðurin í fiskimálum, Thomas Arabo hyggur at. Mynd: Kalmar

Ein veldugur sáttmáli við russar:

Teir løntu okkum svartkjaftin aftur

– Í áttatiárunum var ikki javnvág í sáttmálanum við russar. Teir høvdu ikki nógmikið av toski at bjóða fyri svartkjaftin. Vit góvu teimum størri kvotu, í dag eiga teir nógmikið og nú lona teir okkum tað aftur við hesi frálíku kvotu, sigur ein fegin Arabo

Russar gloymdu ikki, at føroyingar lótu teir fáa eina munandi størri kvotu av svartkjafti í áttatiárunum, enn teir vóru førir fyri at lata aftur við toski úr Barentshavinum.

Mikukvöldið skrivaðu russiski samráðingarleiðarin Rodin og Kjartan Hoydal, fiskivinnustjórnir undir nýggja sínamilum fiskiveiðusáttmálan við russar. Hetta hendi undir hugnaligum umstøðum á gamla bispagarðinum í Kirkjubø. Aftaná varð skálað.

Sanniliga var nakað at skála fyri. Í ár áttu føroyingar góð 14.000 tons í Barentshavinum av rundum fiski og flatfiski. Tá hesin sáttmáli varð undirskrivaður, um somu tíð í fjør, fegnaðust eigarnir av teimum stóru verksmiðjutorlunarum sum royna í Barentshavinum. Kvotan

var tá økt munandi í mun til undanfarin ár.

Kvotan sum nú semja er um fyri komandi ár er økt við yvir 10.000 tons til góð 26.600 tons. Herav eru 18.600 tons toskur, 2000 tons hýsa, 2500 tons av flatfiski og 1000 tons av rækjum. Nú hava teir dyru trolararnir møguleika at fiska so tað forsler.

– Hetta er ein sera góð avtala sum stóði varð lagt undir, tá eg vitjaði í Moskva herfyri. Enn vita vit ikki hvussu nógv vit kunnu veiða í Barentshavinum. Tað velst um norðmenn og teir skulu vit samráðast við í komandi viku. Hesar samráðingar verða helst á embætismannastøði, men ynskir norskir fiskimálaráðharrar at eg skal luttaka, so fari eg við til Noreg, sigur Thomas Arabo.

Ørsoðin til góðu avtaluna

er bæði "goodwill" og at ICES hevur tilmælt at veiðan eftir toski í Barentshavinum kann økjast við 200.000 tons.

– Tá toskastovnurin var illa fyri í Barentshavinum, seinast í sjeytiárunum, høvdu russar í veruleikanum litið at bjóða okkum fyri tey 140.000 tonsini av svartkjafti, teir kundu fiska undir Føroyum. Men vit minkaðu ikki kvotuna av hesi orsök. Hetta lona teir aftur í dag, nú teir hava nógvan tosk at bjóða, sigur Thomas Arabo.

Nevndu russar nakað um føroyska yvirveindu í ár?

– Nei, hesin trupulleikin er burtur í dag. Vit høvdu trupulleikar av hesum øi fjør, men teir eru burtur í dag, einki varð nevnt um hetta undir samráðingunum, sigur Thomas Arabo,

landstýrismaður í fiskimálum.

Kom veiðan hjá skipunum í loynikrókinum, við føroyskari manning og kapitali uppá tal?

– Ja, tosað var um hetta og russar eru ógvuliga strangir, tá talan er um piratveiðuna í loynikrókinum, sigur Thomas Arabo.

Fáa teir stóru trolararnir alla kvotuna?

– Hvussu kvotan verður býtt er ikki stóða tikið til enn. Men snellubátarnir finga ein túr við Bjarnoyenna í summar og hetta fara vit at hugsa um. Hvørji skip sleppa í Barentshavið, umframt tey vanligu, vita vit ikki enn. Tað velst eisini um úrslitið av samráðingunum við norðmenn, sigur hann.

Jústinus

Ein sermerkt rødd er tagnað

Alt Føroya land kendi djúpmæltu røddina á Hansi Thomsen. Onkur, sum bara hevði hoyrt mannin í Útvarpinum, helt hann vera bæði príðan og bulmikan. Hann var meira at siga lágur av vøkstri, turr-vaksin og skarpur, men vitborin sum fáur og skaraði framúr í so mongum.

Vit hava kenst báðir síðani 1946. Hans var tann eldri og longu studentur tá. Umstøður vórðu ongantið hjá honum at fara burtur at lesa, sum teir flestu annars gjørdur eftir kriggið.

Hans fór at arbeiða hjá landsverkfrýðingunum og so stórt álit hevði fólk á har og á hinum almennu stovnunum á honum, at tey valdu hann í nevndina í starvsmannafelagnum, og har var hann formaður í fleiri ár. Tá ið ráddi um at verja rættindini hjá limum í felagsins, var hann ongantið ræddur fyri at «tala Roma mitt imot» – og tað muntu.

Hans var altíð sáttligur og dámligur at koma á tal við. Dugdi tað at lurta og leyp aldri framav. Var av gløggastu monnum og hevði lisið og nomið sær sjáldsama nógvan kunnleika um so mangt, uttan at gera nógvan háva av tí. Væl dugdi hann eisini at siga frá, og hann vandaði sær altíð væl um málið. Altíð góður í ráðum eisini.

Meg minnst serliga áhuga hansara fyri søgu og bókmentum. Hann kundi endurgeva stórar partar av røðum hjá Churchill og Janusi. Sangur, tónleikur og góður skaldskapur áttu áhuga hansara. Hann var jú skald sjálvur. Og málkønur var hann sum fáur. Tað lá ræðið fyri hjá honum at skriva heilar bókatekstir á enskum og týskum, umframt á donskum og føroyskum.

Tað er ikki litið, ið liggur eftir hann av týddum og upprunaligum tilfari. Hann týddi fleiri skaldsøgur og stutt søgur, sum lisnar hava verið í útvarpinum. Fólk minnst enn «Blámannavík» og hinar bókurnar hjá Rich. B. Thomsen, bókur eftir Eilíf Mortansson, William Heinesen, Knut Hamsun, Sigurd Hoel og aðrar, sum hans týddi væl og virðiliga og í mongum førum sjálvur las í Útvarpinum, týðiliga og við treysti. Góður uppleisari var hann.

Serliga hugdi hann meg við skaldsøguni «Lívsins morgni» eftir Kristmann Guðmundsson (útkomin 1977) og «Seinasta vikinginum» eftir Johan Boyer (1964). Her visti hann til fulnar, hvussu væl hann dugdi at týða og leggja sær nær at handfara málið við skili. Tað skuldi so verði! Hesar bókur eru um fólk, ið høvdu hjallin á sjónum, sum vit føroyingar, og í føroyskum tróta ikki orð og neyvar vendingar um alt so vorðið – bara vit duga at leita tey framaftur!

Seinnu árin var Hans rithøvundur burturav. Umframt stóra týðingararbeiðið, einamest fyri Útvarpið, so varð eisini mangan heitt á hann at skriva greinar, partar av bókum, minningarrit og annað tilfari. Eg kann nevna burtur úr hilluni: Søguna um Gjaldstovu, um Havnar Arbeidsmannafelag, um Tekniska Skúla og ikki at gloyma bóka um Telefonverkið, sum er eitt síðsøguligt megarverk.

Hann hevði áhuga fyri samfelagsmálum og politikki. Góður at heita á og at samstarva við. Greiddi dyggiliga sín part av nevndar- og felagsarbeiði. Hugsjónarmaður, sum hann var, stóð hann trúgvur teimum við lið, sum í álvara virkaðu fyri sjálfstýris-hugsjónini, men sum so mangir troykkaðist hann av, at hógv og skil alla tíðina vórðu kæld í skríli og smáligum klandri.

Hans var ein av teimum, ið tóku við Varðanum eftir «kollveltingina» í 1981, saman við Mariusi og Einari. Teir lögdu árammar inn fyri sjey árum síðani. Og nú vóru boð eftir Hansi.

Konuna misti hann fyri góðum ári síðani. Tað neit fast, veit eg. Men ikki høvdu vit ventað, at hann so snarlaga fór at fylgja henni eftir.

Starvsfelagar og vinfólk lýsa frið yvir minnið um Hans Thomsen í takksemi og við virðing.

Sverri